

Plan för skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götalands län

Bevakningssäsongen 2024

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Titel: Plan för skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götalands län
Författare: Lars-Ove Öhrn, Länsstyrelsen Västra Götaland
ISSN: 1403-168X
Rapportnummer: 2023:18
Diarienummer: 425-8536-2024
Utgivningsår: 2024
Omslagsbild: Pixabay

Inledning

Regeringen beslutade den 19 april 2007 att återinföra stödet för skogsbrandsbevakning med flyg över hela landet. Regeringen gör bedömningen att skogsbrandsbevakning med flyg medför stora fördelar för samhället eftersom skogsbränder då kan upptäckas tidigt och positionsbestämmas och därmed förhindras att spridas.

En tidig upptäckt och positionsbestämning är viktig för att förhindra kostnadskrävande insatser och stora egendomsförluster.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ger varje år ut riktlinjer för skogsbrandsbevakning med flyg, [Skogsbrandsbevakning med flyg – inriktning för 2024](#). Länsstyrelsen har produktionsansvar för skogsbrandsbevakningen med flyg och upphandlar utförare av skogsbrandsbevakningen.

Länsstyrelsen ska upprätta en särskild plan för genomförandet av verksamheten, planen benämns ”plan för skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götalands län” och utgörs av denna plan.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har beslutat att genomföra skogsbrandsbevakning med flyg på 4 flygslingor i länet vilket beskrivs utförligt i denna plan.

Skogsbrandsbevakningen med flyg i Västra Götalands län genomförs av KSAK Motorflygförbund efter 2022 års upphandling och avtalsförlängning nummer två för 2024. Arbetet sker i samarbete med de räddningstjänster som har fått bedömningsansvar för behovet av flygning.

Denna plan har beslutats av säkerhetsdirektör Lisa Nordahl, efter föredragning av beredskapshandläggaren Lars-Ove Öhrn. Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter. I den slutliga handläggningen har även tf. funktionschef Patrick D’Imporzano deltagit.

Lisa Nordahl
Säkerhetsdirektör

Lars-Ove Öhrn
Beredskapshandläggare

Innehåll

PLAN FÖR SKOGSBRANDSBEVAKNING MED FLYG I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN	1
INLEDNING	3
SYFTE	5
Revidering	5
ORGANISATION	5
RIKTLINJER VID GENOMFÖRANDE	6
Inriktning när skogsbrandsbevakning utförs med brandflyg	6
Allmän inriktning för omfattningen av bevakningen	6
Kartor och lägesangivning.....	8
Bildhantering	8
Hantering av KSAK tagna bilder	9
Rapportering av flygningar.....	9
Utbildning.....	10
Obemannad luftfarkost (drönare).....	10
Ekonomi.....	10
Operativ kommunikation/samband.....	10
Kommunikation direkt med flygplan.....	11
Kommunikation med SOS Alarm	11
FLYGSLINGOR I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN	12
ÖVERSIKT ANGRÄNSANDE FLYGSLINGOR	16
SÄNDLISTA	17
SAMMANFATTNING/CHECKLISTA	18

Syfte

Planen ska fungera som ett praktiskt stöd för aktörer inom Västra Götalands län som hanterar frågor gällande skogsbrandsbevakning med flygplan.

Syftet är också att planen på ett övergripande sätt ska beskriva för allmänhet och samverkande aktörer hur Länsstyrelsen planerar sitt arbete med skogsbrandsbevakning.

Den senaste versionen av planen ska alltid finnas tillgänglig på Länsstyrelsens intranät och på länsstyrelsens webbplats.

Revidering

Planen revideras årligen inför varje ny skogsbrandssäsong.

Organisation

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för skogsbrandsbevakning med flyg i länet.

KSAK motorflygförbund har utföransvar för bevakningen med flyg.

Länsstyrelsen har delegerat ansvaret för bedömning av behovet av flygning och det operativa ansvaret för skogsbrandsbevakning med flyg till följande kommunala räddningstjänster:

- Flygslinga O1 till Räddningstjänsten Storgöteborg
- Flygslinga O2 till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Flygslinga O3 till Samhällsskydd mellersta Skaraborg
- Flygslinga O4 till Ledningscentralen i Fyrbodalen

Räddningstjänsterna initierar flygningarna och ansvarar för det dagliga operativa arbetet. Den operativt ansvarige medges även rätt att göra tillfälliga förändringar i flygrutten och antal flygningar inom MBS:s riktlinjer.

Riktlinjer vid genomförande

Inriktning när skogsbrandsbevakning utförs med brandflyg

Bevakningen sker normalt vid brandrisk 4, 5, och 5E men stor hänsyn bör också tas till särskilda förhållanden.

Förändringar av flygrutten kan också tillfälligt ske beroende på lokala brandriskförhållanden.

Beslut om att bevakning ska utföras och hur många gånger per dag tas av delegerad organisation och grundar sig i första hand på de uppgifter som hämtas från informationssystemet Brandrisk skog och mark, samt allmän väderinformation om sol, vind, regn etcetera.

En sammantagen bedömning bör göras där i första hand följande uppgifter ingår:

- Brandriskprognos enligt FWI- och markfuktighetsmodell aktuell dag.
- Åskriskprognos
- Förutvarande väderhistorik

Blixregistrering kan tjänas som beslutsunderlag för flygning över specifikt område, i samband med exempelvis torråska.

Det kan vara befogat att ta hänsyn till särskilda faktorer som kan påverka risk för brand, till exempel friluftsliv i otillgängliga områden.

Allmän inriktning för omfattningen av bevakningen

Bevakning skall i huvudsak utföras under 15 april-15 september.

Start kan ske från vilken flygplats som helst och anslutning till flygslingan kan ske var som helst på slingan.

Flygningarna genomförs normalt:

Tabell 1. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 1.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
50 % eller mer av det område som bevakningsslingan täcker har brandrisk 5 eller 5E.	2 gånger per dygn längs hela slingan.

Tabell 2. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 2.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
Brytpunkter som ligger i områden som har brandrisk 5 eller 5E.	Överflygning med bevakning över de aktuella brytpunkterna sker 2 gånger per dygn.
25 % eller mer av det område som bevakningsslingan täcker har brandrisk 4.	1 gång per dygn längs hela slingan.

Tabell 3. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 3.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
Brytpunkter som ligger i områden som har brandrisk 4.	Överflygning med bevakning över de aktuella brytpunkterna sker 1 gång per dygn.
Brandrisk 1–3 i hela slingans område.	Ingen bevakning

Flygningar bör i huvudsak förläggas till eftermiddagar. Under eftermiddagar föreligger ofta en större risk för brand på grund av att det råder lägre luftfuktighet och högre temperaturer.

Observera att ovanstående ska ses som en allmän inriktning och gäller under normala förhållanden. Stor hänsyn bör också tas till särskilda förhållanden. Faktorer så som vind och luftfuktighet bör beaktas. Det kan vara befogat att ta hänsyn till särskilda faktorer som kan påverka risk för brand, till exempel friluftsliv i otillgängliga områden.

Länsstyrelsen – eventuellt med stöd av sakkunnig från kommunal räddningstjänst – äger rätt att göra de avsteg från inriktningen som man bedömer vara lämpliga för att nå en optimal effekt av bevakningen. Bedömningsansvarig räddningstjänst kontaktar Länsstyrelsen om det finns behov att göra avsteg från MSB:s inriktning.

När flygplan kommenderas upp vid redan konstaterad brand är sådana

uppdrag att hänföra till räddningstjänst och flygningen ska debiteras den kommunala räddningstjänst som beordrar flygningen.

Kartor och lägesangivning

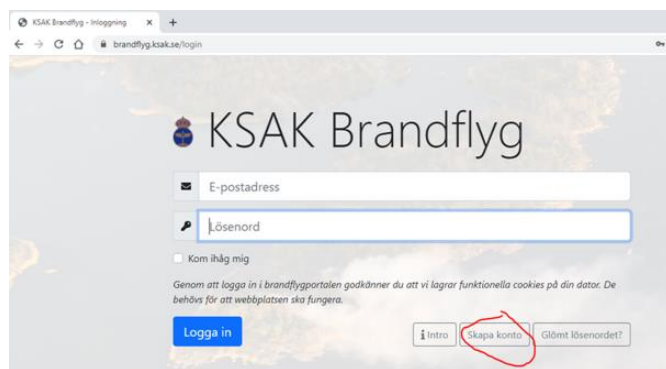
Karta i skala 1:50 000 skall användas för rapportering. Kartor över hela bevakningsområdet tillhandahålls av Länsstyrelsen.

Lägesangivning skall ske enligt koordinatorsystemen SWEREF99 alternativt RT 90. Underlaget skall vara samma hos entreprenören och hos berörda räddningstjänster. Läget kan alternativt beskrivas med hjälp av geografiska punkter som ort, kyrka, sjö och liknande samt bäring och avstånd. Spanaren ska noga anteckna inrapporterade lägen och förvissa sig om att SOS Alarm har uppfattat detta rätt.

Bildhantering

Räddningstjänsterna har efter skapad inloggning, tillgång till KSAK:s brandflygsportal där information finns om flygets position, foton etcetera i realtid.

Räddningstjänsterna skapar själva konto för inloggning på webben <https://brandflyg.KSAK.se>

Efter ni skapat inloggning tilldelar Länsstyrelsen er rätta behörighet. Ni kan även skapa en funktionsinloggning, till exempel vrc@raedningstjansten.se.

Det finns också en kort introduktionsvideo för hur bildhantering och positioneringen fungerar i KSAK:s brandflygsportal, <https://youtu.be/Ol7zfp3-p1Y> Ytterligare instruktionsvideor finns efter inloggning i portalen under Hjälp-knappen. Vid behov av ytterligare information kontakta KSAK:s personal, kontaktuppgifter finns i bilaga 1.

Hantering av KSAK tagna bilder

Bilderna ägs av KSAK:s underleverantörer och dess besättningar. Spridning av bilder får inte ske utöver till räddningstjänster, Polisen, SOS Alarm och Kustbevakningen i samband med en operativ räddningsinsats. En förutsättning är att materialet samlas in i realtid under pågående insats.

Efter avslutad insats får materialet inte spridas vidare av vare sig Länsstyrelsen eller de räddningstjänster som har tillgång till bilderna.

Bilderna kan dock begäras ut med stöd av offentlighetsprincipen. I de fall måste bilden granskas så det inte finns med byggnader och områden som omfattas av avbildningsförbud enligt skyddslagen (2010:305) samt att det krävs ett godkännande av Lantmäteriet.

Rapportering av flygningar

Innan skogsbrandsäsongen ska entreprenören på årsbasis rapportera in den eller de personer som bör ha tillgång till MSB:s rapporteringsverktyg. Detta görs till respektive länsstyrelse som i sin tur rapporterar till MSB.

Entreprenören skall för alla flygningar som omfattas av avtalet för skogsbrandsbevakning, inklusive övningar, rapportera både start och landningstider till SOS Alarm. Alla upptäckta skogsbränder ska omgående rapporteras in till SOS Alarm för vidare handläggning.

Entreprenören ska fortlöpande mata in alla efterfrågade uppgifter i flygrapporten i [MSB:s centrala datasystem](#). Vid ofullständig rapportering bör ingen ersättning för flygningen utgå från länsstyrelsen.

Vid upptäckt av brand, då luftfartyg stannar kvar i området på order av räddningsledare, för att utföra rekognoscering eller vägvisning utgår ersättning med maximalt en flygtimme per uppdrag. Uppgifter som avses i detta stycke och är ersättningsberättigad flygtid och skall rapporteras in i skogsbrandsrapporterings system, en notering ska göras om vem (namn) som fattat beslut om att brandflyg ska biträda räddningsledaren/tjänsten.

Luftfartyg som särskilt kommenderas upp för sådana uppgifter vid redan konstaterad brand eller i övrigt, omfattas inte i denna plan och ska därmed inte rapporteras in i skogsbrandssystemet.

Månadssammanställning sänds till Länsstyrelsen snarast efter månadsskifte.

Utbildning

Entreprenören ska ha en mycket god kunskap i bevakningens utförande. Entreprenören ska ta fram en utbildningsplan som översänds till Länsstyrelsen för godkännande.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt kommunikationen med SOS-centralen och kommunala räddningstjänster.

Obemannad luftfarkost (drönare)

För att undvika kollisioner/tillbud mellan skogsbrandsflyget och drönare bör räddningstjänsten inte använda drönare så länge skogsbrandflyget är kvar i området. Avstämning ska ske mellan räddningstjänsten och flygbesättning om att det inte pågår någon drönarverksamhet i området.

Ekonomi

Ersättning utgår enligt avtal mellan Länsstyrelsen och entreprenören.

Fakturaunderlag vid fakturering sänds till Länsstyrelsen.

Operativ kommunikation/samband

Länsstyrelsen tillhandahåller rakelmobiler för rapportering till SOS Alarm och samband med kommunal räddningstjänst.

All rapportering som inte är att hänföra till flygsäkerhet skall ske till SOS Alarm.

Anmälan till SOS Alarm skall ske innan flygning påbörjas samt efter landning och avslutat flygpass. Telefonnummer till SOS enligt kontaktlista i bilaga 1.

Vid anmälan före start skall flygplanets registerbeteckning meddelas samt Rakelterminalens MSISDN.

Vid start tilldelas flygplanet en talgrupp Vgöt SamvFlyg1-9. SOS börjar med att lämna ut talgrupp 1 sedan 2 osv. Denna talgrupp gruppkombineras sedan med aktuell samverkanstalgrupp för kommunikation med de aktörer som behöver kommunicera vid en upptäckt brand.

Kommunikation direkt med flygplan

Anrop till flygplan görs som direktanrop via MSISDN.

Slinga	MSISDN
Flygslinga O1 Göteborg och Södra Bohuslän	2 70 5511
	2 70 5512
Flygslinga O2 Sjuhärad	2 70 5520
	2 70 5521
	2 70 5522
	2 70 5523
Flygslinga O3 Skaraborg	2 70 5531
	2 70 5532
	2 70 5533
Flygslinga O4 Norra Bohuslän och Dalsland	2 70 5540
	2 70 5541
	2 70 5542
	2 70 5543

Kommunikation med SOS Alarm

SOS lyssnar inte regelmässigt på talgrupper utan man skickar ett så kallat "Call Back Request" till SOS. Så fort det finns en ledig operatör på den anropade SOS-centralen, så svarar SOS anropande enhet på tilldelad och överens-kommen talgrupp.

Respektive SOS-central finns på snabbknappar på mobil-stationen.

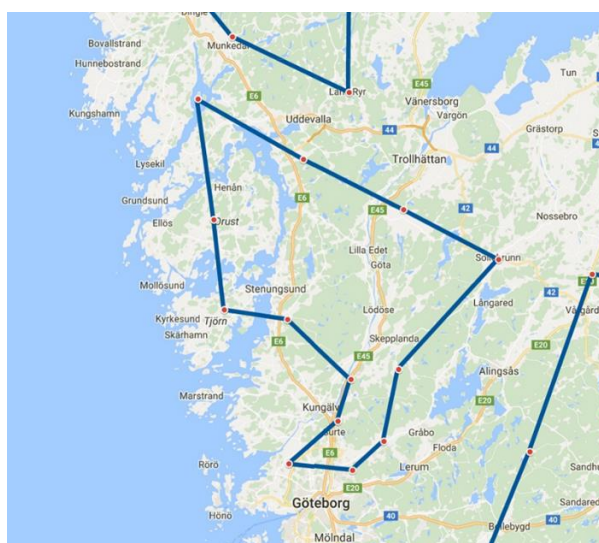
Vid start tilldelas flygplanet en talgrupp Vgöt SamvFlyg-1 till och med 9.

Flygslingor i Västra Götalands län

Flygslinga O1 Göteborg och Södra Bohuslän (ca 211 km)

N	E	Brytpunkter
6408372	314365	Säve flygplats
6416028	323072	Bohus
6423129	326077	Nol/Nödinge
6436565	315056	Spekeröd kyrka
6436696	302894	Källekärr samhälle
6454913	301368	Röra kyrka
6476426	300407	St Bornö
6464468	319038	Forshälla kyrka
6453619	337174	Sjuntorp kyrka
6444752	354586	Sollebrunn tätort
6425182	335388	Kilanda kyrka
6411467	331914	Bergum kyrka
6406159	325818	Agnesberg

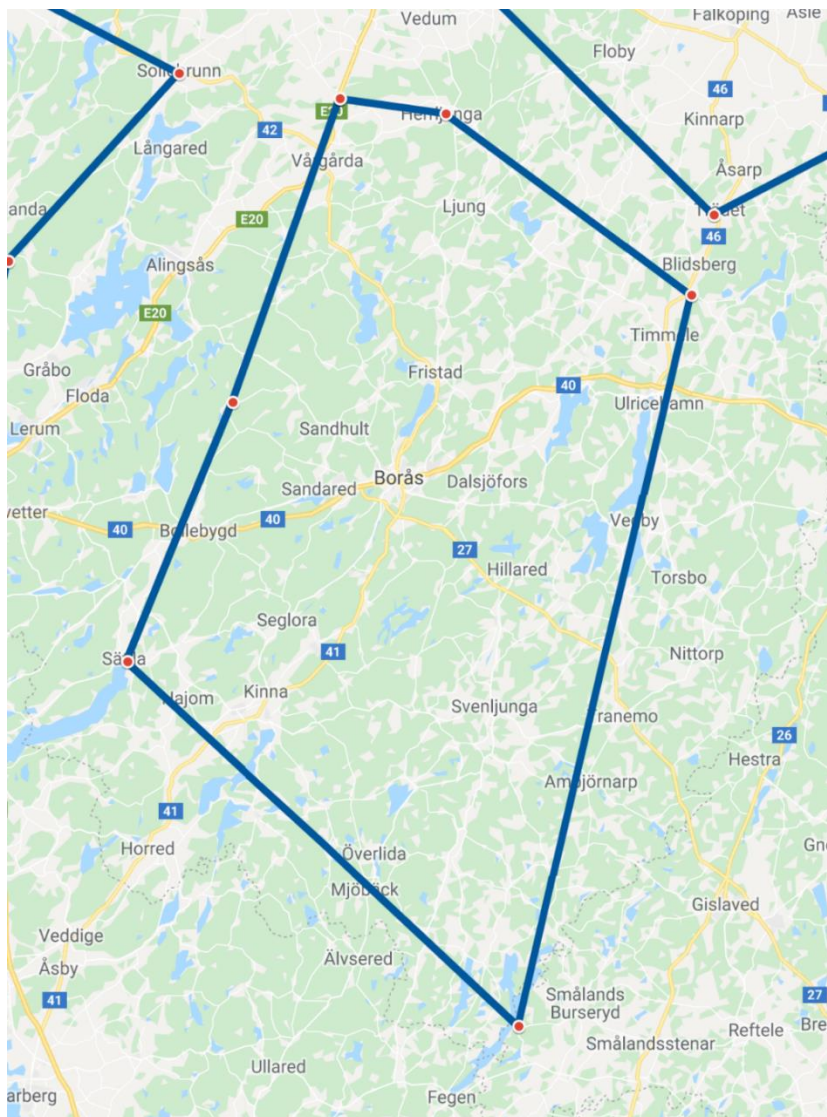
Koordinater angivna i SWEREF

Flygslinga O2 Sjuhärad (330 km)

N	E	Brytpunkt
6441090	371990	S Härene, Vårgårda kommun
6439147	383470	Herrljunga kyrka, Herrljunga kommun
6418556	409808	Dalum kyrka, Ulricehamn kommun
6338554	388653	Sandviks kyrka, Gislaveds kommun, Jkpg län
6380318	346526	Sätåla kyrka, Marks kommun
6408389	359270	Töllsjö kyrka, Bollebygds kommun

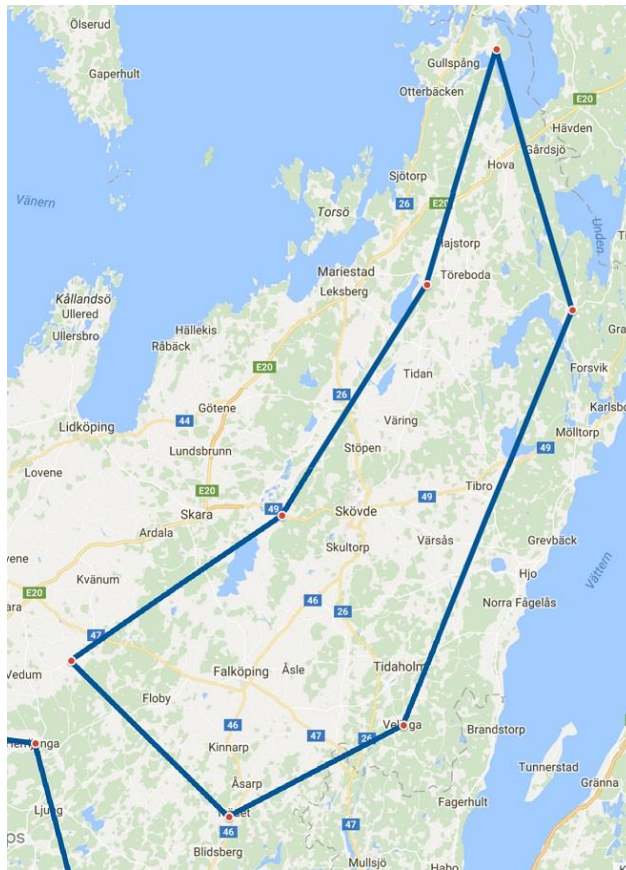
Koordinater angivna i SWEREF

Flygslinga O3 Skaraborg (ca 278 km)

N	E	Brytpunkter
6540770	454279	S Råda gamla kyrka
6502214	465128	Undenäs kyrka
6440633	439105	Velinga kyrka
6437271	412421	Kinneved kyrka
6451394	389239	Larv kyrka
6472310	421356	Varnhem kyrka
6506221	443555	Bäck kyrka

Koordinater angivna i SWEREF

Flygslinga O4, Norra Bohuslän och Dalsland (330 km)

N	E	Brytpunkter
6476377	328203	Lane Ryr
6487580	307201	Munkedals kapell
6514241	287643	Tanumshede kyrka
6539036	285961	Skee kyrka
6518802	301507	Näverstads kyrka
6530360	313845	Y-kors väg 164-166
6540722	328911	Håbol Kyrka
6562618	333175	Torrskogs kyrka
6548835	354716	Edsleskogs kyrka
6532718	350030	Tisselskogs kyrka
6517307	320368	Lerdal kyrka
6495551	329121	Stigen

Koordinater i SWEREF

Översikt angränsande flygslingor

Sändlista

Planens fördelning

KSAK motorflygförbund i Västra Götalands län

Berörda flygklubbar i Västra Götalands län

Samtliga räddningstjänster i Västra Götalands län

SOS Alarm AB i Göteborg

JRCC

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

För kännedom

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Statsförvaltaren i Oslo och Viken

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Försvarsmakten

Sammanfattning/checklista

Uppgift	Ansvarig	Mottagare	Utfört senast
Plan skogsbrandsbevakning	Länsstyrelsen	Enligt sändlista	Säsongstart
Rapportera användare till MSB:s centrala datasystem	Länsstyrelsen KSAK	MSB Länsstyrelsen	Säsongstart
Utbildningsplan	KSAK	Länsstyrelsen	Säsongstart
Rapportera in uppgifter i MSB datasystem	KSAK	MSB	Fortlöpande, dock senast den 10 oktober 2024 ¹
Beslut om flygning	Respektive räddningstjänstorganisation	KSAK, SOS	Fortlöpande
Information om flygning	Respektive räddningstjänstorganisation	Berörda aktörer (via mail)	Fortlöpande
Faktura	KSAK Länsstyrelsen	Länsstyrelsen MSB	Månadsvis alt. 30 sept. 15 november
Årsrapport	KSAK Länsstyrelsen	Länsstyrelsen MSB	30 oktober 15 november
Uppföljningsmöte	Länsstyrelsen	KSAK	Innan årets slut

¹ Inmatningar efter detta datum ersätts ej, om inte särskilda förutsättningar föreligger. Exempel på särskilda förutsättningar kan vara en ovanligt torr sommar vilket föranleder flygningar senare på säsongen än vad som normalt kan förväntas. Bedömning görs av respektive länsstyrelse utifrån normala bedömningsrutiner och ska redovisas i årssammanställningen till MSB.

Länstyrelsen
Västra Götaland

lansstyrelsen.se/vastragotaland